



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 155/2017-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Martinou Gombosovou, Moldavská 21/A, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 1495/2012, za účasti Okresného súdu Košice II, a takto

### r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 1495/2012 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 1495/2012 p r i k a z u j e , aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Košice II p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je p o v i n n ý [REDACTED] uhradiť trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Martiny Gombosovej, Floriánska 16, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. marca 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 1495/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je povinným v napadnutom exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 38 Er 1495/2012 vo veci oprávnenej [REDACTED] (ďalej len „oprávnený“), o vymoženie sumy 296,19 €.

Oprávnený 27. apríla 2012 doručil súdnemu exekútorovi návrh na začatie exekúcie. Súdny exekútor prípisom z 3. mája 2012 požiadal okresný súd o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd 21. mája 2012 vydal poverenie na vykonanie exekúcie, ktoré bolo 24. mája 2012 doručené súdnemu exekútorovi.

Sťažovateľ „bez vedomosti o vedení exekučného konania 25. 05. 2012 a bez akéhokoľvek pričinenia súdneho exekútora, dobrovoľne uhradza dlžnú sumu 296,19 € oprávnenému“.

Oprávnený listom doručeným súdnemu exekútorovi 5. júna 2012 oznámil, že mu sťažovateľ uhradil celú ním vymáhanú pohľadávku.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Sťažovateľovi je 01. 10. 2012 doručené upovedomenie o začatí exekúcie z 20. 09. 2012, v ktorom súdny exekútor vyčísľuje vymáhanú pohľadávku sumou 296,19 € /napriek tomu, že v tom čase už táto suma bola v celosti uhradená bez pričinenia súdneho exekútora a súdny exekútor o tom objektívne mal vedomosť/ a zároveň vyčísľuje svoje predbežné trovy exekúcie sumou 76,07 €, a upozorňuje sťažovateľa, že v prípade neuhradenia vymáhanej pohľadávky /pozn. t. č. už uhradenej/ bude výška jeho predbežných trov predstavovať sumu 143,40 €.

Zároveň súdny exekútor vydáva príkaz na začatie exekúcie – na zablokoval peňažných prostriedkov v sume 143,40 € na účte sťažovateľa, ktorý zasiela 13-im bankám. Nakoľko sťažovateľ má vedené účty v dvoch bankách, týmto dochádza k blokácii sumy 143,40 € na dvoch jeho účtoch t. j. spolu k blokácii sumy 2 x 143,40 €.

Sťažovateľ 01. 10. 2012 podáva námietky proti exekúcii, námietky proti trovám exekúcie a návrh na zastavenie exekúcie, ktoré doručuje súdnemu exekútorovi.

Súdny exekútor 09. 10. 2012 podáva na poštovú prepravu opravné upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom už zostatok vymáhanej pohľadávky oprávneného vyčísľuje sumou 0,- € a svoje trovy sumou 76,07 €, t. j. 1 x 76,07 €.

Zároveň súdny exekútor vydáva príkaz na začatie exekúcie – na zablokoval peňažných prostriedkov v sume 76,07 € na účte sťažovateľa, a žiada o odblokovanie doterajšej blokácie v prevyšujúcej časti, tento príkaz opäť zasiela 13-im bankám. Týmto dochádza k zmene blokácie na dvoch účtoch sťažovateľa zo sumy 143,40 € na 76,07 €, t. j. spolu na dvoch účtoch sú blokované peňažné prostriedky v sume 2 x 76,07 €.

Sťažovateľ 28. 10. 2012 opätovne po doručení opravného upovedomenia podáva námietky proti exekúcii, námietky proti trovám exekúcie a návrh na zastavenie exekúcie.

*Okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom z 21. 11. 2012 zamietá námietky sťažovateľa proti exekúcii /výrok I. uznesenia/, zamietá návrh povinného proti zastaveniu exekúcie /výrok III. uznesenia/ a vyhovuje námietkam sťažovateľa proti trovám exekúcie /výrok II. uznesenia/.*

*Súdny exekútor 30. 11. 2012 doručuje okresnému súdu vyčíslenie svojich trov, ktoré si naďalej uplatňuje v sume 76,07 € t. j. 1 x 76,07 € /pričom naďalej blokuje na účtoch povinného dvojnásobok ním uplatňovanej sumy t. j. 2 x 76,07 €/ a 18. 01. 2013 podáva odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 21. 11. 2012 v časti výroku II, ktorým bolo vyhovené námietkam povinného proti trovám exekúcie /súdneho exekútora/. Povinný sa k odvolaniu súdneho exekútora vyjadril 21. 03. 2013.*

*Sťažovateľ 30. 06. 2015 zasiela súdnemu exekútorovi žiadosť, ktorou žiada o odblokovanie jedného z dvoch blokovaných účtov, nakoľko bezdôvodne dochádza k blokácii dvojnásobnej sumy trov exekúcie, než ktorého sú uplatňované súdnym exekútorom. Na túto žiadosť súdny exekútor žiadnym spôsobom nereagoval.*

*Sťažovateľ 30. 06. 2015 zasiela predsedovi okresnému súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorá je vybavená listom predsedu okresného súdu z 22. 07. 2015 sťažnosť povinného na prieťahy v konaní ako dôvodná s tým, že konajúci sudca bol upozornený a konanie bude v ďalšom sledované. K zjednaniu nápravy však ani po odpovedi predsedu okresného súdu nedošlo a okresný súd bol a je naďalej úplne nečinný.*

*Okresný súd v období viac ako troch rokov právoplatne nerozhodol o námietkach povinného proti trovám exekúcie a ani o odvolaní podanom súdnym exekútorom proti uzneseniu, ktorým sa vyhovelo námietkam sťažovateľa proti trovám exekúcie, bol úplne nečinný a vo veci nerozhodol.*

*Ide o exekučné konanie a rozhodovanie okresného súdu o trovách súdneho exekútora, ktoré nevyžaduje žiadne úkony k zisťovaniu skutkového stavu veci a jedinou úlohou okresného súdu bolo a je posúdiť právnu argumentáciu sťažovateľa a dôvodnosť vyčíslených trov súdneho exekútora, všetko v spojitosti s priebehom exekučného konania. Teda okresný súd bez toho, že by si to vyžadovalo vykonávať ďalšie zisťovacie úkony, jednoducho mal učiniť právny záver v otázke, či... má súdny exekútor nárok na odmenu v sume 10 % z tzv. vymáhanej sumy, ktorá už v dôsledku dobrovoľnej úhrady nemohla byť a nebola vymáhaná súdnym exekútorom.*

*Pri takomto predmete konania je viac ako trojročné obdobie nečinnosti okresného súdu prietahom takej intenzity, ktorý už zakladá porušenie označených práv sťažovateľa... okresný súd má k dispozícii a mal k dispozícii 3 roky všetky informácie, ktoré sú potrebné k rozhodnutiu veci, napriek tomu doposiaľ vo veci nerozhodol.“*

Vzhľadom na tieto skutočnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

*„... Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 1495/2012 porušené bolo.*

*... Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 38 Er 1495/2012 konal bez zbytočných prietahov.*

*... Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000,- €, ktoré je Okresný súd Košice II povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.*

*... Okresný súd Košice II je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 303,16 €... na účet jeho advokáta do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“*

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že *„samotné vyslovenie porušenia jeho práv a uloženie príkazu okresnému súdu nie sú dostatočné na kompenzáciu ujmy spočívajúcej v dlhodobej právnej neistote, ktorú utrpel dlhodobou a úplnou nečinnosťou okresného súdu. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že už tretí rok nie je voči nemu ukončené exekučné konanie len z dôvodu, že si dovolil polemizovať s názorom súdneho exekútora o dôvodnosti jeho trov, pričom nečinnosť okresného súdu umocňuje pretrvávanie stavu keď súdny exekútor blokuje na účtoch sťažovateľa nielen spornú sumu ale jej dvojnásobok.“*

Po predbežnom prerokovaní ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa uznesením sp. zn. II. ÚS 155/2017 z 2. marca 2017.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd zároveň vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľa a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu sa k sťažnosti vyjadril v prípise sp. zn. 1 SprV 237/2017 z 19. apríla 2017, v ktorom zhrnul priebeh napadnutého konania a následne uviedol:

*„S poukazom na vyššie uvedenú chronológiu vykonaných úkonov možno konštatovať, že v konaní došlo k určitým obdobiam nečinnosti, ktoré ale nemali vplyv na právne postavenie sťažovateľa, posúdenie dôvodnosti ponechávam na zvážení ústavného súdu. V tejto súvislosti ale poukazujem na dlhodobý nepriaznivý stav exekučnej súdnej agendy, ktorý je daný objektívne poddimenzovaným stavom sudcov a administratívneho aparátu. Okresný súd Košice II eviduje k 31. 03. 2017 spolu 133 642 nevybavených exekúcií.*

*Konanie v prejednávanej veci podľa môjho názoru nevykazuje znaky skutkovej náročnosti, v konaní som nezistil prekážky postupu konania.*

*Vo veci bola podaná sťažovateľom sťažnosť na prieťahy v konaní v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sťažnosť doručená súdu dňa 03. 07. 2015 bola vybavená listom zo dňa 22. 07. 2015 evidovaným pod Spr. 106/2015, sťažnosť bola uznaná za dôvodnú.*

*V súvislosti s uplatňovaním náhrady finančného zadosťučinenia zo strany sťažovateľa si dovoľím uviesť, že výška požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia je neprimerane vysoká, aj s poukazom na skutočnosť, že právoplatne nebolo rozhodnuté len*

*o trovách exekúcie, a teda sťažovateľ nemohol byť v nejakej právnej neistote, ktorá mala byť spôsobená dlhodobou a úplnou nečinnosťou okresného súdu.*

*Zároveň pokladám za potrebné uviesť, že prípadná doba nečinnosti okresného súdu, ak ústavný súd dospeje k tomuto názoru, nemôže byť spájaná so začatím exekučného konania, keďže okresný súd môže vykonávať úkony v exekučnom konaní len na základe návrhu strán, resp. po splnení zákonných podmienok.“*

Sťažovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne v podaní z 3. mája 2017 podal stanovisko k vyjadreniu predsedu okresného súdu, pričom uvádza, že z jeho obsahu je „zrejmé, že Okresný súd Košice II pripúšťa, že sťažovateľova ústavná sťažnosť je dôvodná.

*Nestotožňuje sa však s názorom Okresného súdu Košice II, že výška požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia, ktorú žiada priznať, je neprimerane vysoká a má za to, že dôsledkom dlhodobej a úplnej nečinnosti Okresného súdu Košice II bol skutočne udržiavaný v stave právnej neistoty.“.*

## II.

Ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu zistil tento priebeh napadnutého konania:

Dňa 11. mája 2012 doručil súdny exekútor okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie istiny v sume 286,19 € a trov súdneho konania v sume 10 €.

Dňa 21. mája 2012 vydal okresný súd poverenie, ktorým poveril súdneho exekútora na vykonanie exekúcie. Predmetné poverenie bolo súdnemu exekútorovi doručené 24. mája 2012.

Dňa 31. októbra 2012 súdny exekútor doručil okresnému súdu námietky sťažovateľa proti upovedomeniu o začatí exekúcie. Sťažovateľ v námietkach uviedol, že 25. mája 2012

„poukázal na účet oprávneného celú dlžnú sumu 296,16 €“. Z odtlačku podacej pečiatky vyplýva, že námietky sťažovateľa boli súdnemu exekútorovi doručené 5. októbra 2012. Sťažovateľ v námietkach ďalej uviedol, že podaním doručeným súdnemu exekútorovi 5. júna 2012 oznámil zaplatenie vymáhanej sumy.

Dňa 5. júna 2012 bolo súdnemu exekútorovi doručené oznámenie oprávneného, v ktorom uviedol, že povinný uhradil sumu 296,16 €.

Dňa 20. septembra 2012 súdny exekútor vydal upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom vyzval sťažovateľa na zaplatenie dlžnej sumy 296,19 € a trov exekúcie.

Dňa 20. septembra 2012 súdny exekútor vydal príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke v sume 143,40 €.

Dňa 20. septembra 2012 vydal súdny exekútor príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke – oprava v sume 76,07 €.

Dňa 7. novembra 2012 okresný súd vyzval súdneho exekútora na predloženie podrobného rozpisu hotových výdavkov zahrnutých do trov exekúcie v sume 76,07 €.

Dňa 20. novembra 2012 súdny exekútor doručil okresnému súdu námietky sťažovateľa proti exekúcii, proti trovám exekúcie a návrh na zastavenie exekúcie. Tieto námietky boli doručené súdnemu exekútorovi 30. októbra 2012.

Dňa 30. novembra 2012 súdny exekútor doručil okresnému súdu vyčíslenie trov exekučného konania.

Dňa 21. novembra 2012 okresný súd rozhodol uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom tak, že námietky sťažovateľa proti exekúcii a návrh na zastavenie exekúcie zamietol a vyhovel námietkam sťažovateľa proti trovám exekúcie.

Dňa 18. januára 2013 súdny exekútor doručil okresnému súdu svoje odvolanie proti uzneseniu z 21. novembra 2012. Dňa 22. januára 2013 okresný súd doručoval odvolanie súdneho exekútora sťažovateľovi a oprávnenému s výzvou, aby sa k odvolaniu vyjadrili. Následne mal byť súdny spis predložený sudcovi na ďalšie konanie.

Dňa 4. februára 2013 bolo okresnému súdu predložené vyjadrenie oprávneného k odvolaniu a 21. marca 2013 vyjadrenie sťažovateľa.

Dňa 7. marca 2016 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie vo veci. V podaní sťažovateľ uviedol, že má blokované peňažné prostriedky na dvoch účtoch. Žiadosťou z 30. júna 2015 požiadal sťažovateľ súdneho exekútora o odblokovanie finančných prostriedkov na jednom z účtov. Súdny exekútor na uvedenú žiadosť nereagoval. Dňa 21. januára 2016 sťažovateľ uhradil súdnemu exekútorovi sumu 76,07 €. Uviedol tiež, že bankové poplatky za správu exekúcie presiahli výšku súdnym exekútorom uplatňovaných trov.

Dňa 13. apríla 2017 rozhodol okresný súd uznesením vydaným sudcom tak, že vyhovel námietkam sťažovateľa proti trovám exekúcie. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že súdny exekútor prevzal toto uznesenie 20. apríla 2017 a oprávnený a sťažovateľ ho prevzali 21. apríla 2017.

### III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 1495/2012.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Podľa § 251 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Vychádzajúc z § 251 ods. 4 OSP, ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní a jeho jednotlivé procesné úkony podľa ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a Občianskeho súdneho poriadku, pokiaľ ide o úkony vykonané do 30. júna 2016.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Vychádzajúc z toho, že napadnuté konanie nie je v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd nad rámec veci poukazuje na to, že 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

Podľa § 243h ods. 1 Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

Postup okresného súdu v napadnutom konaní od 1. júla 2016 bolo takto potrebné hodnotiť aj podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade

so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uvádza, že v prerokúvanom prípade sťažovateľ namieta postup okresného súdu ako exekučného súdu v exekučnom konaní. Z okolností veci vyplýva, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o trovách exekúcie. Z právneho hľadiska predmetnú vec možno považovať za bežnú agendu rozhodovania všeobecných súdov. V prerokúvanom prípade nemožno identifikovať prvok faktickej zložitosti. Napadnuté konanie v čase rozhodovania ústavného súdu trvá päť rokov.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania. Sťažovateľ na výzvy okresného súdu reagoval primerane, teda jeho správanie nemalo vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania a ani na postup súdneho exekútora, prípadne okresného súdu v napadnutom konaní.

3. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd poukazuje na to, že v čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté konanie okresného súdu trvá päť rokov, pričom predmetom napadnutého konania – efektívne od jeho začatia – bolo rozhodovanie o trovách exekúcie.

Okresný súd bol v napadnutom období nečinný od 21. marca 2013 do 13. apríla 2017, t. j. v rozsahu štyroch rokov a troch týždňov. V tomto období nemožno identifikovať žiadnu objektívnu prekážku v ďalšom postupe okresného súdu pri prerokúvaní predmetnej veci. V uvedenom štádiu napadnutého konania bolo úlohou okresného súdu rozhodnúť o odvolaní súdneho exekútora proti uzneseniu z 21. novembra 2012 vydanému vyšším súdnym úradníkom – v časti výroku, ktorým okresný súd vyhovel námietkam sťažovateľa proti trovám exekúcie.

Za prvok neefektívnosti v postupe súdneho exekútora v napadnutom konaní možno považovať skutočnosť, že napriek tomu, že od 5. júna 2012 mal vedomosť o tom, že sťažovateľ 25. mája 2012 previedol na účet oprávneného dlžnú sumu, t. j. 296,16 €, vydal 20. septembra 2012 upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom vyzval sťažovateľa na zaplatenie dlžnej sumy 296,16 €. Neefektívny je aj ten postup súdneho exekútora, ktorým sťažovateľovi zablokoval dvojnásobok sumy, ktorú vyčíslil ako trovy exekúcie, a to na obdobie niekoľkých rokov, pričom súdny exekútor odmietol odblokovať finančné prostriedky na jednom z účtov sťažovateľa aj napriek výslovnej žiadosti sťažovateľa. A napokon neefektívny je postup súdneho exekútora aj v tom, ako vyčíslil trovy exekúcie v sume 76,07 €, keďže okresný súd v uznesení z 13. apríla 2017 (a už aj v uznesení z 21. novembra 2012, pozn.) dospel k záveru, že toto vyčíslenie je nepreskúmateľné. Neefektívny postup súdneho exekútora v napadnutom konaní je potrebné pripočítať na ťarchu okresného súdu ako exekučného súdu.

Pokiaľ ide o obranu predsedu okresného súdu, že prietahy boli spôsobené vysokým počtom nevybavenej súdnej exekučnej agendy a nedostatkom personálneho aparátu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nemožno prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezabavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom

konaní. (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzavrel, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom a k neefektívnemu postupu, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

#### IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, v danej veci konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na okolnosti predmetnej veci – na dĺžku napadnutého konania, na nečinnosť okresného súdu v rozsahu štyroch rokov, na opakovaný neefektívny postup súdneho exekútora, pričom uvedený neefektívny postup mal trvajúci následok na majetkovú sféru sťažovateľa, ústavný súd priznal sťažovateľovi sumu 1 500 €, ktorá je podľa názoru ústavného súdu primeraná konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ tiež žiadal úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnu zástupkyňou. Sťažovateľ si uplatnil úhradu trov konania v sume 303,16 € za dva úkony právnej služby.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhradza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v uplatnenej sume, t. j. 303,16 €, v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb

v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2016 v sume 143 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,58 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 303,16 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2017